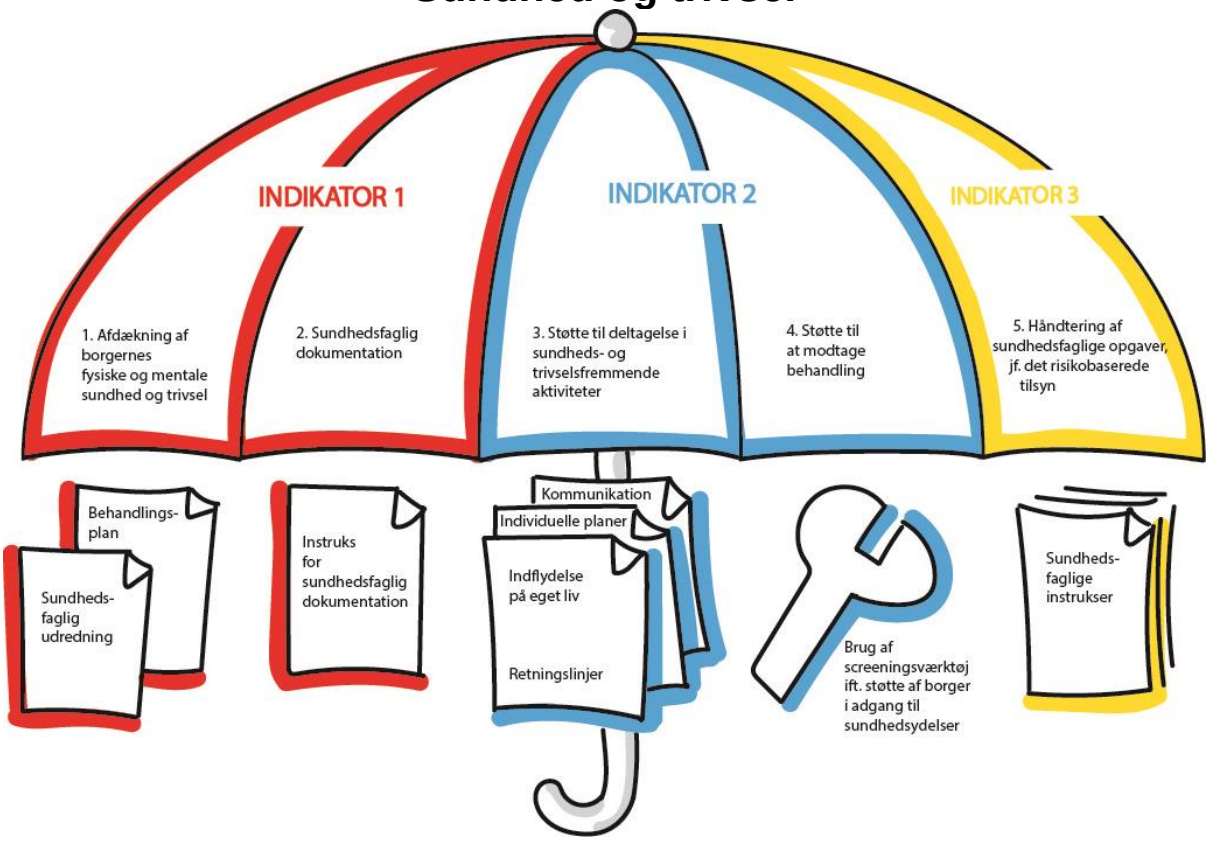
SPECIALBØRNEHJEMMENE
– i gode hænder

Dansk kvalitetsmodel på det sociale område

Lokal retningslinje og instruks for Sundhed og trivsel

Dansk kvalitetsmodel på det sociale område er igangsat af regionerne og Danske Regioner i fællesskab. Alle regionale boformer og institutioner efter §§ 66, 107 og 108 i serviceloven er omfattet af kvalitetsmodellen.

I et samarbejde mellem regionerne er der udviklet kvalitetsstandarder inden for udvalgte temaområder. Standarderne indebærer, at der udarbejdes en række retningsgivende dokumenter med retningslinjer for, hvordan arbejdet med standarderne finder sted i praksis på boformer og institutioner. Dokumenterne udarbejdes på 2 niveauer:

- Et fælles regionalt niveau med retningslinjer, der er gældende for alle boformer/institutioner.
- Et lokalt niveau, der er specifikt tilpasset målgruppen og indsatsen på den enkelte boform/institution.

Dette dokument udgør Specialbørnehjemmenes lokale retningslinje og instruks for kvalitetsmodellens standard for sundhed og trivsel for børn og unge anbragt efter §§ 66 og 107.

Dokumentoverblik

<table>
<tr><td>Dokumenttype:

Lokal retningslinje og instruks</td><td colspan="2">Titel:
Retningslinjer for:
Hvordan børnenes/de unges fysiske og mentale sundhed og trivsel afdækkes
Sundhedsfaglig dokumentation
Hvordan børnene/de unge støttes i at deltage i relevante sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter
Hvordan børnene/de unge støttes i at modtage behandling fra relevante fagpersoner
Tilbuddets håndtering af sundhedsfaglige opgaver, jf. det risikobaserede tilsyn</td></tr>
<tr><td>Anvendelsesområde:

Specialbørnehjemmene</td><td colspan="2">Standardbetegnelse:

Sundhed og trivsel</td></tr>
<tr><td>Målgruppe:

Ledelse og medarbejdere på Specialbørnehjemmene</td><td>Revision senest:

I forbindelse med kvalitetsovervågning efterår 2024</td><td>Revisionsansvarlig:

Tilbudsleder</td></tr>
<tr><td colspan="2">Godkendt af:
Tilbudsleder</td><td>Revideret og gældende fra:
7. december 2022</td></tr>
</table>

Formål

Formålet med arbejdet med standarden er at fremme børnenes/de unges fysiske og mentale sundhed og trivsel. Standarden sætter fokus på, at der arbejdes kontinuerligt med barnets/den unges adgang til sundhedsfremmende aktiviteter, sundhedsfaglig behandling og kompetent håndtering af sundhedsydelser på tilbuddet

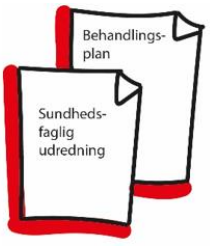
På Specialsektorens område er sociale og sundhedsfaglige indsatser afstemt med handlekommunen[1] og den enkelte borger[2]. Med afsæt i servicelovens lovgivning og intentioner om egenmestring og selvbestemmelse skal det enkelte barns/unges egne ønsker og præferencer i forhold til sundhed og trivsel altid respekteres, og indsatsen skal tilrettelægges i et samarbejde og ud fra den enkeltes behov og forudsætninger. Sundhedsloven fastsætter desuden regler om barnets/den unges ret til behandling såvel som samtykke til behandling.

Den fælles tilgang i Specialsektoren hviler således på respekten for barnets/den unges selvbestemmelsesret og det individuelle perspektiv. Der er fokus på, hvordan barnets/den unges egen motivation for sundhedsfremme kan understøttes gennem det pædagogiske arbejde. Og der er altid opmærksomhed på, om den enkelte har behov for støtte i forhold til sundhedsfremmende aktiviteter og sundhedsfaglig behandling.

Retningslinje og instruks for sundhed og trivsel

I det følgende beskrives retningslinjer og instrukser for sundhed og trivsel med afsæt i standardens fem overskrifter. Retningslinjerne tager afsæt i de regionale retningslinjer og instrukser for sundhed og trivsel. jf. Specialbørnehjemmenes Sundhedsfaglige instrukser og retningslinjer.

Afdækning af børnenes/de unges fysiske og mentale sundhed og trivsel

Der skal ved indflytning foretages en sundhedsfaglig udredning for alle børn og unge, hvor tilbuddet varetager en sundhedsopgave. Den sundhedsfaglige udredning sker på baggrund af de 12 sygeplejefaglige problemområder, jf. vejledning om sygeplejefaglige optegnelser VEJ nr. 9019 af 15/01/2013. En behandlingsplan startes op, når en sygdom, lidelse eller helbredstilstand kræver handling eller observation fra medarbejderne.

Der anvendes skabeloner i Sensum One til udarbejdelse sundhedsfaglige udredninger og behandlingsplaner. Retningslinjer for rammer og indhold fremgår af instruks for sundhedsfaglig dokumentation (se pkt. 2 nedenfor).

---

[1] I forhold til handlekommunen skelnes mellem konkrete behandlingsmæssige mål, som knytter sig til en behandlingsplan – og mål, som knytter sig til den sociale støtte og borgers egenmestring hvad angår sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter. Førstnævnte afstemmes ikke med kommunen, men kun med borger eller dennes stedfortræder.

[2] På Specialsektorens tilbud er der på tværs af målgrupper forskelle på den enkeltes forudsætninger for at blive inddraget. Derfor vil graden af inddragelse og formen på inddragelsen variere.

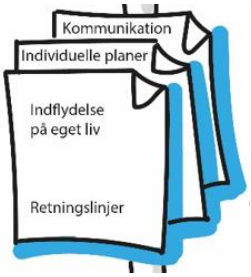
Sundhedsfaglig dokumentation

Der foreligger en lokal instruks for sundhedsfaglig dokumentation, som er baseret på den fælles regionale instruks. Instruksen indeholder retningslinjer for den sundhedsfaglige udredning (jf. de 12 sygeplejefaglige problemområder) og behandlingsplan samt den løbende dokumentation. Herudover indeholder instruksen retningslinjer for dokumenter med sundhedsoplysninger, skabeloner i Sensum One samt føring, opbevaring og adgang til den sundhedsfaglige dokumentation.

Den lokale instruks kan findes på Specialbørnehjemmenes PersonaleNet https://personalenet.rn.dk/AndreIntranet/specialsektoren/SBH/DKM/Sider/default.aspx

Støtte til deltagelse i relevante sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter

På Specialsektorens tilbud er støtte til deltagelse i sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter en social ydelse, som altid tilrettelægges i et samarbejde med den enkelte borger – forældremyndighedsindehaver[3] – og ud fra barnets/den unges egne ønsker og præferencer. De mål, der eventuelt opstilles for barnets/den unges deltagelse i sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter, er desuden afstemt med handlekommunen.

Der er på Specialbørnehjemmene en opmærksomhed på at gøre sunde valg tilgængelige og attraktive for børnene/de unge. Der arbejdes med dette både på tilbudsniveau og på individuelt niveau.

På Specialbørnehjemmene forholder vi os til KRAM faktorerne Kost og Motion. Vi forholder os på det individuelle plan efter børnenes/de unges individuelle plan, sundhedsfaglige udredning og behandlingsplaner.

I forhold til arbejdet med det enkelte barns/unges deltagelse i relevante sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter henvises til lokal retningslinje for *Indflydelse på eget liv, Individuelle planer* og *Kommunikation*, som er baseret på de regionale retningslinjer. De lokale retningslinjer kan findes på Specialbørnehjemmenes PersonaleNet https://personalenet.rn.dk/AndreIntranet/specialsektoren/SBH/DKM/Sider/default.aspx

Støtte til at modtage behandling fra relevante fagpersoner

Der gennemføres socialfaglige vurderinger af alle børn og unge på bo- og døgntilbuddene med henblik på at afdække den enkeltes behov for støtte til at benytte sig af sundhedsydelser. Formålet er at understøtte det enkelte barn/unge i adgangen til sundhedsydelser og i at opnå et sundere liv.

Der anvendes et screeningsværktøj til formålet, som sikrer en systematisk tilgang til vurderingen af barnets/den unges behov for støtte. Der er tale om vurdering af en pædagogisk og socialfaglig støtte som skal medvirke til, at børnene/de unge på tilbuddene oplever samme muligheder for adgang til sundhedsydelser som alle andre børn og unge i samfundet.

[3] For inhabile borgere og børn under 18 år inddrages borgers værge/forældremyndighedsindehaver.

Dette afsnit vil blive uddybet i de regionale retningslinjer, når værktøjet er udviklet. Indtil da er følgende gældende: Barnets/den unges aktuelle og konkrete behov for støtte til at benytte sig af sundhedsydelser beskrives under fanen "sundhedsforhold og trivsel" i den individuelle plan.

Håndtering af sundhedsfaglige opgaver, jf. det risikobaserede tilsyn

Der foreligger følgende sundhedsfaglige instrukser for håndtering af sundhedsfaglige opgaver på Specialbørnehjemmene, jf. det risikobaserede tilsyn og minimumskrav fastsat af Styrelsen for Patientsikkerhed samt vejledning om udfærdigelse af instrukser VEJ nr. 9001 af 20/11/2000:

- Instruks for patientens behov for behandling
- Instruks for forebyggelse af smittespredning
- Instruks for fravalg af livsforlængende behandling
- Instruks for håndhygiejne
- Instruks for informeret samtykke til sundhedsfaglig behandling
- Instruks for kompetencer, ansvar, opgavefordeling og delegation
- Instruks for samarbejde med behandlingsansvarlige læger
- Instruks for sikker patientidentifikation
- Instruks for sundhedsfaglig dokumentation
- Instruks for medicinhåndtering

Ansvarlig

Tilbudslederen har det overordnede ansvar for tilbuddets arbejde med kvalitetsmodellens standard for sundhed og trivsel; herunder for arbejdet med de regionale retningslinjer og instrukser, tilbuddets lokale retningslinjer og instrukser samt kvalitetsmodellens øvrige trin. Tilbudslederen inddrager og aftaler ansvarsfordeling med den øvrige ledelse og medarbejdere. Ansvarsfordelingen er beskrevet i tilbuddets lokale retningslinjer og instrukser.

Referencer

Specialbørnehjemmenes sundhedsfaglige instrukser og retningslinjer kan findes PersonaleNet.
https://personalenet.rn.dk/AndreIntranet/specialsektoren/SBH/DKM/Sider/default.aspx

Definitioner

Sundhed
Retningslinjen læner sig op ad WHO's meget brede sundhedsbegreb. Ifølge WHO handler sundhed om mere end fravær af sygdom: "Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, mental og social velbefindende, og ikke blot fravær af sygdom eller svækkelse" (www.who.int). Den fysiske og biologiske dimension – altså helbredet – kan med andre ord ikke stå alene, når vi beskæftiger os med sundhed.

Trivsel
Udover en generel tilstand af at befinde sig godt fysisk, psykisk og socialt (j. WHO's brede sundhedsbegreb) er trivsel ofte kendetegnet ved en grad af overskud, gåpåmod, handlekraft og glæde ved livet. Når trivsel anvendes i en sundhedsrelateret kontekst indenfor børn og unge-området, involverer det som regel også et udviklingsperspektiv (www.socialebegreber.dk)

Sundhedsfremme
Sundhedsfremme refererer til sundhedsrelaterede aktiviteter, som gør en person eller en gruppe af personer i stand til i højere grad at være herre over og forbedre sin sundhed (www.socialebegreber.dk). Sundhedsfremmende aktiviteter handler om at skabe rammer og muligheder for at mobilisere ressourcer, handlekompetencer og mestringsstrategier (www.sst.dk).

Sundhedsfaglig ydelse
Ved en sundhedsfaglig ydelse/sundhedsfaglig behandling forstås jf. sundhedsloven § 5 undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, fødselshjælp, genoptræning, sundhedsfaglig pleje samt forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til den enkelte patient. (www.retsinformation.dk)

I Specialsektoren er de sundhedsfaglige ydelser de individuelle indsatser der iværksættes lokalt ud fra den sundhedsfaglige udredning af borgeren, og de sundhedsfaglige ydelser der tilbydes i kommuner/ regionen, samt de nationale sundhedsydelser som borgeren tilbydes fx i relation til nationale screeningsprogrammer.